

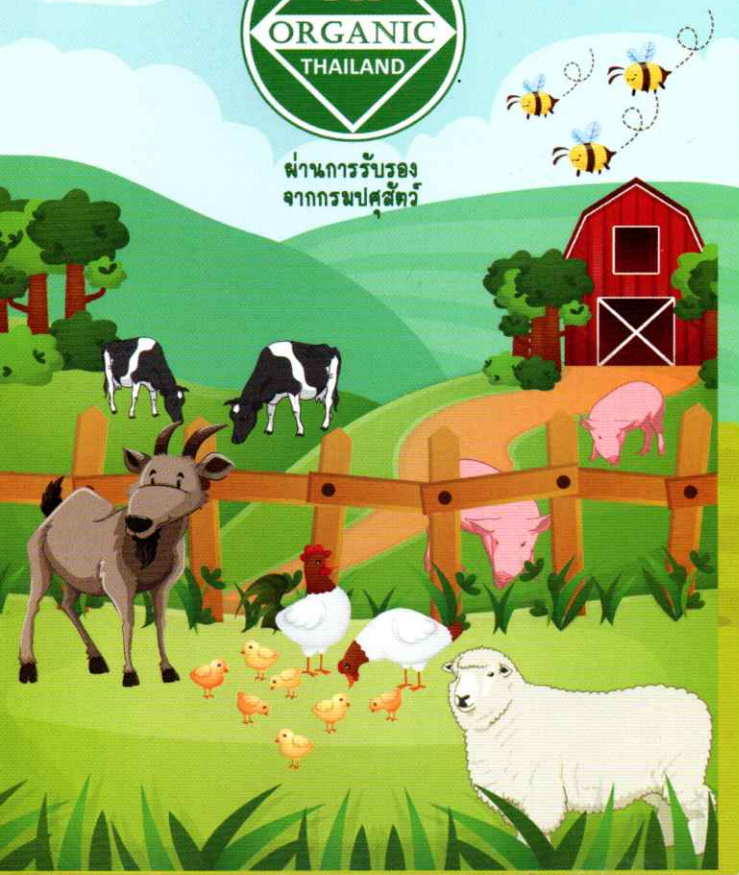

กรมปศุสัตว์

หลักการสำคัญ การผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

ผ่านการรับรอง
จากกรมปศุสัตว์

ข้อกำหนดวิธีการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

1. แหล่งที่มาของสัตว์

พันธุ์สัตว์ต้องมีความสามารถในการปรับตัวในสภาพแวดล้อมการผลิต และสามารถต้านทานโรค สัตว์เกิดในฟาร์มที่มีการจัดการตามระบบ เกษตรอินทรีย์ สัตว์ต้องถูกเลี้ยงในระบบอินทรีย์ตลอดช่วงชีวิตของสัตว์

2. การปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เป็นระบบการผลิตปศุสัตว์อินทรีย์

(การจัดการพื้นที่)

- พื้นที่ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืชและยาฆ่าหญ้า
- พื้นที่ปลูกพืชและพืชอาหารสัตว์ ต้องมีระยะปรับเปลี่ยนสำหรับพืชล้มลุก 12 เดือนและพืชยืนต้น 18 เดือน

(สัตว์)

สัตว์ที่มาจากฟาร์มที่ไม่ได้รับการรับรองปศุสัตว์อินทรีย์ ตัวสัตว์ต้องมีระยะปรับเปลี่ยนระบบการผลิตตามชนิดสัตว์ที่กำหนด ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์จึงสามารถวางขายเป็นสินค้าปศุสัตว์อินทรีย์ได้ รายละเอียดดังตาราง

ระยะการปรับเปลี่ยนเป็นปศุสัตว์อินทรีย์ ตามชนิดสัตว์

ชนิดสัตว์	ระยะเวลาการปรับเปลี่ยน
ไข่ กระบือ	
- สำหรับการผลิตเนื้อ	- 12 เดือน และอย่างน้อย 3/4 ของวัฏจักรต้องอยู่ในระบบปศุสัตว์อินทรีย์
- สำหรับการผลิตไข่ออกไข่	- 6 เดือน ความไวสูงโดยกินที่เลี้ยงเท่านั้น และอายุไม่เกิน 6 เดือน
- สำหรับผลิตน้ำนม	- 90 วัน
	เมื่อพันธุ์สัตว์สามารถบริโภคน้ำนมอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยนได้ และหลังจากนั้น 6 เดือน จึงจะสามารถบริโภคน้ำนมอินทรีย์ได้
แกะ และ	
- สำหรับการผลิตเนื้อ	- 4 เดือน
- สำหรับการผลิตน้ำนม	- 90 วัน
	เมื่อพันธุ์สัตว์สามารถบริโภคน้ำนมอินทรีย์ระยะปรับเปลี่ยนได้ และหลังจากนั้น 6 เดือน จึงจะสามารถบริโภคน้ำนมอินทรีย์ได้
สุกร	
- สำหรับการผลิตเนื้อ	- 4 เดือน
สัตว์ปีก	
- สำหรับการผลิตเนื้อ	- ตลอดอายุของการผลิต
- สำหรับการผลิตไข่	- 6 สัปดาห์

3. อาหารสัตว์

- ต้องคำนึงถึงคุณภาพอาหารสัตว์ และควรใช้วัตถุดิบที่ผลิตจากฟาร์มตนเองมากที่สุด
- ต้องคำนึงถึงความต้องการทางโภชนา และสรีระของระบบย่อยอาหาร **กรณีไม่สามารถหว่านวัตถุดิบอาหารสัตว์อินทรีย์ได้ 100 % ต้องคำนวณจากความต้องการอาหารสัตว์ทั้งปี โดยพิจารณาดังนี้**

- สัตว์เคี้ยวเอื้อง >>> วัตถุดิบที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ในปริมาณไม่ต่ำกว่า 90 % ของวัตถุดิบ**
- สัตว์กึ่งเคี้ยวเอื้อง >>> วัตถุดิบที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ในปริมาณไม่ต่ำกว่า 80% ของวัตถุดิบ**

- เป็นสารที่อนุญาตให้ใช้ตาม พ.ร.บ.ควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. 2558 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ไม่จำกัดปริมาณการเกษตรอินทรีย์
- วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ใช้เป็นแหล่งแร่ธาตุ วิตามินในสูตรอาหารต้องมีแหล่งกำเนิดจากธรรมชาติ **กรณีขาดแคลนหรือเหตุสุดวิสัย สามารถใช้สารสังเคราะห์แทนได้ แต่ต้องมีรายละเอียดแหล่งที่มา และกระบวนการผลิตที่ชัดเจน**
- มีน้ำสะอาดให้สัตว์กินอย่างเพียงพอ ****ห้ามใช้ยาปฏิชีวนะ ยกเว้นบิด ยาแผนปัจจุบัน สารเร่งการเจริญเติบโต ยูเรีย****

4. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

- จัดระบบป้องกันความปลอดภัยทางชีวภาพอย่างเหมาะสม เช่น การทำวัคซีน กักแยกสัตว์ป่วย การกักกันสัตว์ก่อนนำเข้าฝูงใหม่ เป็นต้น
- กรณีที่รักษาสัตว์ที่เจ็บป่วยหรือได้รับบาดเจ็บ ให้เลือกใช้สมุนไพร ก่อนใช้ยาแผนปัจจุบันหรือยาปฏิชีวนะภายใต้การดูแลของสัตวแพทย์ แต่ระยะการหยุดให้ยาต้องเพิ่มเป็นสองเท่าของที่ระบุในเอกสารกำกับยา

5. การจัดการฟาร์ม การขนส่งและการฆ่าสัตว์

การจัดการฟาร์ม

- คำนึงถึงหลักสวัสดิภาพสัตว์
- ห้ามใช้วิธีการขย้ำฟกคั่วอานและสอโรมันในการขายพันธุ์สัตว์
- ห้ามใช้วิธีทางพันธุวิศวกรรมในการตัดแปรรูปพันธุกรรมสัตว์
- ไม่อนุญาตให้มีการจัดการบางอย่างกับร่างกายสัตว์ ****ยกเว้นกรณีจำเป็น ดังนี้****
- ป้องกันการต่อสู้ การตัดหาง ตัดจอยปาก
- ปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต >>> การตอนสุกรเพศผู้ เพื่อลดกลิ่นในเนื้อสุกร
- การทำเครื่องหมายสัตว์ >>> การติดเบอร์หู ห้ามใช้การประทับตราด้วยความร้อน
- มีพื้นที่เพียงพอให้สัตว์ได้แสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์อย่างอิสระ

การขนส่งสัตว์ และการฆ่าสัตว์

- หลีกเลี่ยงการทำให้สัตว์เกิดความเครียดและอารมณ์ไม่สงบที่สุด ห้ามใช้เครื่องกระตุกไฟฟ้าหรือยาหล่อมประสาท
- การขนส่งสัตว์และการฆ่าสัตว์ ต้องคำนึงถึงสวัสดิภาพสัตว์
- การจัดการขนส่ง การฆ่า การชำแหละ และการเก็บรักษา ต้องมีระบบป้องกันการระบอบ หรือบาดเจ็บจากผลผลิตที่ไม่ใช่อาหารอินทรีย์ และมี การบ่งชี้ที่ชัดเจน ****ใช้สารเคมีที่อนุญาตให้ใช้ในระบบปศุสัตว์อินทรีย์****

6. โรงเรือนและการเลี้ยงปล่อย

พื้นที่ภายในโรงเรือน

ชนิดสัตว์	พื้นที่ภายในโรงเรือน	
	ระยะ	พื้นที่
ไก่ไข่	ไก่รุ่น	ไม่น้อยกว่า 10 ตร.ม./คร.ม.
	ไก่ระยะไข่	ไม่น้อยกว่า 5 ตร.ม./คร.ม.
ไก่เนื้อ	-	น้ำหนักรวมไม่เกิน 20 กก./คร.ม.
	ไก่พันธุ์	ไม่น้อยกว่า 10 ตร.ม./คร.ม.
เป็ดไข่	เป็ดระยะให้ผลผลิต	ไม่น้อยกว่า 5 ตร.ม./คร.ม.
	เป็ดให้	ไม่น้อยกว่า 10 ตร.ม./คร.ม.
สุกร	พ่อพันธุ์	ไม่น้อยกว่า 4.4 ตร.ม./ตัว
	แม่พันธุ์	ไม่น้อยกว่า 1.32 ตร.ม./ตัว
	คอกคลอด	ไม่น้อยกว่า 3.6 ตร.ม./ตัว
	ชองคลอด	ไม่น้อยกว่า 1.32 ตร.ม./ตัว
	บ่อเลี้ยง	ไม่น้อยกว่า 0.04 ตร.ม./ตัว
	สุกรขุน/บาล	ไม่น้อยกว่า 0.3 ตร.ม./ตัว
โคขุน	สุกรขุน-ขุน	ไม่น้อยกว่า 1 ตร.ม./ตัว
	คอกพัก	ไม่น้อยกว่า 4 ตร.ม./ตัว
แกะเนื้อ	-	ประมาณ 1 ตร.ม./ตัว
แกะเนื้อ	-	ประมาณ 1 ตร.ม./ตัว
แกะขน	-	ประมาณ 1 ตร.ม./ตัว

พื้นที่นอกโรงเรือน

ชนิดสัตว์	น้ำหนักสัตว์ (กิโลกรัม)	พื้นที่นอกโรงเรือน (ประมาณ) (ตารางเมตร/ตัว)
ไก่-กระต่าย (พันธุ์/เนื้อ)	≤ 100	1.1
	≤ 200	1.9
	≤ 350	3
	> 350	3.7 หรืออย่างน้อย 0.75 ตร.ม./100 กก.
โคนม	-	4.5
ไก่พ่อพันธุ์	-	30
แกะ-แกะ	-	2.5
สุกแกะ-แกะ	-	0.5
แม่สุกรเลี้ยงลูก และสุกรอายุไม่เกิน 40 วัน	-	2.5
สุกรขุน	≤ 50	0.6
	≤ 85	0.8
	≤ 110	1
	≤ 130	1.4
สุกสุกรขุนอายุเกิน 40 วัน	≤ 30	0.4

สัตว์ปีก	พื้นที่ต่อคนคอกขุนโรงเรือน (ตารางเมตร/ตัว)	
แม่ไก่ไข่	4	
สัตว์ปีกเนื้อ (คอกขุน)	ไก่เนื้อ	4
	เป็ด	4.5
	ไก่วง	10
	ห่าน	15
	สัตว์ปีกเนื้อ (คอกเลี้ยง)	2.5

7. การจัดการของเสีย

- ❌ ไม่ทำลายทรัพยากรดินและน้ำ และไม่ทำให้เกิดการปนเปื้อนของไนเตรตและแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดโรคในดินและน้ำ
- ❌ หลีกเลี่ยงการเผาทำลายของเสีย ยกเว้นการเผาทำลายซากเพื่อควบคุมโรค
- ❌ การจัดการของเสีย เช่น บ่อหมัก ควรออกแบบให้สามารถป้องกันการปนเปื้อนสู่ดินและแหล่งน้ำได้

8. การจัดการบันทึกข้อมูล

ผู้ผลิตต้องจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและทันเหตุการณ์

- ❑ ทะเบียนสัตว์ในฟาร์ม
- ❑ แหล่งที่มาเข้าสัตว์
- ❑ แหล่งที่มาเข้าอาหารสัตว์และการให้อาหารสัตว์
- ❑ การดูแลสภาพสัตว์ การรักษาสัตว์
- ❑ การให้ผลผลิต

9. การจัดการ การเก็บรักษา การขนส่ง การแปรรูปและการบรรจุหีบห่อ

- ❌ ต้องมีการรักษาความเป็นผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์ตลอดทุกช่วงของกระบวนการ
- ❌ ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ต้องไม่ผ่านการฉายรังสีเพื่อจุดมุ่งหมายในการควบคุมศัตรูพืชและสัตว์ การถนอมอาหาร และการกำจัดจุลินทรีย์ก่อโรคหรือการสลายบาล
- ❌ ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ที่อยู่ระหว่างการเก็บรักษา ขนส่ง แปรรูป หรือบรรจุหีบห่อจะต้องได้รับการบ่งชี้อย่างชัดเจน

10. การแสดงฉลากและการกล่าวอ้าง

ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์อินทรีย์ ต้องมีข้อความแสดงรายละเอียดให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน ไม่เป็นเท็จหรือหลอกลวง

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์เขต

สำนักงานพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

69/1 ถนนพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ 0-2653-4480 โทรสาร 0-2653-4932

E-mail : farm@dld.go.th